

“Oyuncaqların təhlükəsizliyi haqqında milli texniki rəqlament”in təsdiq edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

“Texniki tənzimləmə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 18.1-ci maddəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

“Oyuncaqların təhlükəsizliyi haqqında milli texniki rəqlament” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, “ ___ ” _____ 2024-cü il
№ ___

Oyuncaqların təhlükəsizliyi haqqında milli texniki rəqlament

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu sənəd "Texniki tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 7-ci maddəsinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və Azərbaycan Respublikası ərazisində oyuncaqların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və onların istehlak bazarda sərbəst dövriyyəsinə dair tələbləri müəyyən edir.

1.2. Bu sənəd "Texniki tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələr, o cümlədən beynəlxalq təcrübədə oyuncaqlara dair texniki rəqlamentlər nəzərə alınmaqla hazırlanmışdır.

1.3. Azərbaycan Respublikasında oyuncaqlara dair tələbləri müəyyən edən digər texniki rəqlamentlər qəbul edildikdə, oyuncaqlar Azərbaycan Respublikasında ona tətbiq olunan bütün texniki rəqlamentlərin tələblərinə uyğun olmalıdır.

1.4. Bu sənəd daha əvvəl istismar olunmayan Azərbaycan Respublikası ərazisində dövriyyəyə buraxılan oyuncaqlara şamil edilir.

1.5. Bu sənəd 1 nömrəli əlavədə qeyd olunan oyuncaq sayılmayan məhsullara, habelə fərdi sifarişlə hazırlanmış oyuncaqlara və sərqi nümunələrinə şamil edilmir.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu sənəd uşaqların və onlara nəzarət edən şəxslərin həyat və sağlamlığının qorunması, habelə oyuncaqların təyinatı və təhlükəsizliyi ilə əlaqədar istehlakçıları çaşdıran hərəkətlərin qarşısını almaq məqsədilə oyuncaqlara dair tələbləri müəyyən edir.

2.2. Bu sənədin məqsədləri üçün istifadə olunmuş anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.2.1. **alışma** – alovla müşayiət olunan alovlanma mənbəyinin təsiri altında yanmanın baş verməsi prosesi;

2.2.2. **alışqanlıq** – maddə və materialların alışma qabiliyyəti;

2.2.3. **kimyəvi maddələr daxil olan (kimyəvi təcrübələr üçün dəstlərə aidiyyəti olmayan) oyun dəstləri** – gips tökməsi hazırlamaq üçün dəst; şüşələşmə (vitrifikasiya) üçün keramik materiallar və emallar; uşaqların oynaması üçün nəzərdə tutulmuş kiçik emalatxana dəstləri; plastikləşdirilmiş polivinilxlorid (sobada sonradan bərkidilmə) əsasında qəliblənmə kütlələri; bədii tökmə dəstləri; doldurma dəstləri; fotosəkil təzahürü üçün dəstlər; konstruktor dəstlərində verilən yapışdırıcı maddələr, boyalar, laklar, durulaşdırıcılar və təmizləyicilər (həllədicilər);

2.2.4. **oyun dəsti** – uşaqların yaradıcılığının və əl bacarıqlarının inkişafı üçün nəzərdə tutulan müxtəlif əşyalardan, materiallardan, maddələrdən ibarət oyuncaq;

2.2.5. **oyuncaq** – 14 yaşına qədər olan uşaq(ların) oynaması üçün nəzərdə tutulmuş məhsul və ya material;

2.2.6. **su oyuncağı** – çimərkən və (və ya) dayaz suda oynamaq üçün nəzərdə tutulan, uşağın bədən çəkisinin yükünü daşıyan (şişmə və ya şişmə olmayan) oyuncaq;

2.2.7. **masaüstü çap oyuncağı** – əlavə oyun elementləri ilə və ya onlardan istifadə etməyərək, poliqrafik vasitələrlə hazırlanmış oyuncaq;

2.2.8. **doldurulmuş yumşaq oyuncaq** – çərçivəli və ya çərçivəsiz, səthi yumşaq və içliyi olan oyuncaq;

2.2.9. **model oyuncaq** – həqiqi nümunənin real ölçüsünün kiçildilməsi ilə yaradılan oyuncaq;

2.2.10. **istehsalçı** – mülkiyyət formasından və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq satış üçün oyuncaq istehsal edən və onun bu sənədin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğuna görə məsuliyyət daşıyan müəssisə, idarə, təşkilat və ya sahibkar;

2.2.11. **idxalçı** – Azərbaycan Respublikasının rezidenti olan, oyuncaqların təqdim olunmasına dair qeyri-rezident olan şəxslərlə müqavilə bağlayan, bu oyuncaqların realizə olunmasını həyata keçirən və onların bu sənədin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğuna görə məsuliyyət daşıyan şəxs;

2.2.12. **konstruktor dəsti** – müxtəlif oyuncaqların yığılması üçün nəzərdə tutulmuş mexaniki və (və ya) elektrik (elektron) tərkibli hissələrdən ibarət komponentlər dəsti;

2.2.13. **maqnit elementli oyuncaqlar** – maqnit yapışdırılan və ya tam və ya qismən maqnit daxil edilən oyuncağın hissəsi;

2.2.14. **oyuncaqların materialı** – oyuncağın tərkibinə daxil olan bütün materiallar;

2.2.15. **oyuncaqların bazarda dövriyyəyə buraxılması** – Azərbaycan Respublikası ərazisində oyuncağın istehsalı başa çatdıqdan sonra istehsalçıdan istehlakçıya ötürülməsi prosesi;

2.2.16. **optik oyuncaq** – iş prinsipi həndəsi optik prinsiplərin istifadəsinə əsaslanan oyuncaq;

2.2.17. **istifadəçi** – oyuncaqdan təyinatı üzrə istifadə edən uşaq və ona nəzarət edən şəxs;

2.2.18. **istehlakçı** – oyuncaq almaq niyyətində olan və ya onu alan fiziki və ya hüquqi şəxs;

2.2.19. **təyinatı üzrə istifadə** – oyuncaqların istehsalçı tərəfindən oyuncağın üzərində və (və ya) istismar sənədlərində göstərilən təyinatına uyğun istifadə edilməsi;

2.2.20. **uşaq** – 14 yaşına qədər olan şəxs;

2.2.21. **risk** – uşağın və ona nəzarət edən şəxsin həyat və sağlamlığına, ətraf mühitə, əmlaka və dövlətin maraqlarına zərər vurmaları ehtimalı;

2.2.22. **oyuncağın standart nümunəsi** – eyni texniki sənədə, texnoloji proseslərə uyğun istehsal olunan, eyni materiallardan hazırlanmış və eyni təhlükəsizlik tələblərinə cavab verən, eyni yaş qrupunda olan (3 yaşa qədər olan uşaqlardan, 3 yaş və yuxarı yaşda olan uşaqlara qədər) uşaqlar üçün nəzərdə tutulan yekcins oyuncaqlar qrupundan seçilmiş oyuncaqlar;

2.2.23. **istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi** – malların uyğunluğunun qiymətləndirilməsi və Azərbaycan Respublikası ərazisində yerləşdirilməsi zamanı istehsalçı ilə bağlanan müqavilə əsasında istehsalçının adından hərəkətləri həyata keçirən, habelə bu sənədin

tələblərinə uyğunluğuna görə məsuliyyət daşıyan Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə qeydiyyatata alınmış fiziki və ya hüquqi şəxs;

2.2.24. **funksional oyuncaq** – böyükklər tərəfindən istifadə edilən məhsulun və ya onun təyinatı və ya funksiyalarını təqlid edən cihazın modeli olan oyuncaq;

2.2.25. **funksional maqnit** – mühərrikləri, relələri, dinamikləri və oyuncağın digər elektrik və ya elektron hissələrini idarə etmək üçün nəzərdə tutulmuş maqnit (maqnit xüsusiyyətləri oyuncağın oyun xüsusiyyətlərinə aid deyilsə);

2.2.26. **kimyəvi oyuncaqlar** – uşaqlar tərəfindən kimyəvi təcrübələrin aparılması üçün bir və ya bir neçə kimyəvi maddədən və (və ya) reaktivlərdən ibarət, avadanlıqla təchiz olunmuş və ya təchiz olunmamış dəst;

2.2.27. **elektrikli oyuncaq** – ən azı bir funksiyası elektrik enerjisi tərəfindən həyata keçirilən oyuncaq.

2.3. Bu sənəddə istifadə olunan digər anlayışlar Qanun və Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktları ilə müəyyən edilmiş mənaları ifadə edir.

3. İstehlak bazarında oyuncaqların dövriyyəsinə dair tələblər

3.1. Oyuncaqlar bu sənədin, habelə Azərbaycan Respublikasında qüvvədə olan digər texniki rəqlamentlərin (tətbiq olunduqda) və ya normativ-hüquqi aktların tələblərinə uyğun olduqda Azərbaycan Respublikası ərazisində istehlak bazarlarında dövriyyəyə buraxıla bilər.

3.2. Bu sənədin tələblərinə cavab verməyən oyuncaqlar istehlak bazarlarında uyğunluq nişanı ilə nişanlanma və istehlak bazarına dövriyyəyə buraxıla bilməz.

3.3. Uyğunluq nişanı tətbiq olunmayan oyuncaqların Azərbaycan Respublikasında istehlak bazarında dövriyyəyə buraxılmasına icazə verilmir.

4. Təhlükəsizlik tələbləri

4.1. Oyuncaqlar təyinatı üzrə istifadə edildikdə uşaqların və onlara nəzarət edən şəxslərin həyatı və sağlamlığına, ətraf mühitə, əmlaka və dövlətin maraqlarına təhlükə yaratmayacaq şəkildə hazırlanmalı və istehsal edilməli, habelə aşağıda qeyd olunan hallarla əlaqədar hər hansı riskin olmaması təmin edilməlidir:

4.1.1. oyuncağın konstruksiyasına görə;

4.1.2. istifadə olunan materiallara görə;

4.1.3. oyuncağın funksiyasını və əsas xüsusiyyətlərini dəyişdirmədən, materialı əvəz etmədən konstruksiyasının dəyişdirilməsi mümkün olmayan istifadəsinə görə (oyuncaqlardan istifadə zamanı yaranan risklər uşaqların yaş xüsusiyyətlərinə uyğun olmalıdır).

4.2. Oyuncaqların materiallarına dair tələblər aşağıdakılardır:

4.2.1. oyuncaqların hazırlandığı materiallar təmiz və infeksiyasız olmalı, bu sənədin 5.1.2-ci yarımbəndində göstərilən tələblərə və standartlara uyğun olmalıdır.

4.2.2. 3 yaşa qədər olan uşaqlar üçün olan oyuncaqlarda təbii xəzdən, təbii dəridən, şüşədən, farfordan (çinidən), xovlanmış materiallardan (rezin, karton və kağızdan), ölçüləri 3 mm

və ya daha az olan daxili çexolsuz qranullardan, rütubətli mühitdə ölçüləri 5 %-dən çox artan çax-çaxaya bənzər oyuncaq doldurucularından istifadə edilməməlidir;

4.2.3. 3 yaşa qədər olan uşaqlar üçün olan oyuncaqlarda birinci sinif təhlükəli kimyəvi maddələrin miqراسiyasına icazə verilmir.

4.2.4. oyuncaqların istehsalında təkrar emal nəticəsində əldə olunmuş xammaldan istifadə edilməməlidir (Oyuncaqların istehsalı üçün şəxsi istehsalat zamanı yaranmış tullantılardan istifadə edilməməlidir);

4.2.5. oyuncağın qoruyucu və dekorativ örtüyü nəmə, ağız suyuna və tərə davamlı olmalıdır.

4.3. Orqanoleptik göstəriciləri olan oyuncaqlar bu sənədin 2 nömrəli əlavəsində qeyd edilmiş tələblərə uyğun olmalıdır.

4.4. Oyuncaqların təhlükəsizliyinin fiziki və mexaniki göstəricilərinə dair tələblər aşağıdakılardır:

4.4.1. təyinatı üzrə istifadə edildikdə oyuncaqlar və bərkidici detalları da daxil olmaqla, tərkib hissələri mexaniki yüklərə tab gətirməli, xarab olmamalı və istehlak xüsusiyyətlərini qoruyub saxlamalıdır;

4.4.2. əlçatan kənarlar, iti nöqtələr, sərt hissələr, yaylar, bərkidici detallar, boşluqlar, küncələr, çıxıntılar, qaytanlar, kəndirlər və bərkidicilər uşağın zədələnmə riskini istisna etməlidir;

4.4.3. oyuncaqlardan maye doldurucu sızmamalı.

4.4.4. oyuncaqların hərəkət edən hissələri uşaqların zədələnmə riskini istisna etməlidir (ötürücü mexanizmlər uşaqlar üçün əlçatmaz olmalı);

4.4.5. 3 yaşına qədər olan uşaqlar üçün nəzərdə tutulan oyuncaqlar və onların çıxarıla bilən hissələri, habelə bilavasitə qida məhsullarına bərkidilmiş oyuncaqların ölçüsü uşaqların yuxarı tənəffüs yollarına düşməsinin qarşısını alacaq şəkildə olmalıdır;

4.4.6. doldurulmuş yumşaq oyuncaq sərt və ya iti yad əşyalarla təchiz olunmamalı və oyuncağın tikişləri bərk olmalıdır;

4.4.7. qida məhsullarında olan və (və ya) qida məhsulu ilə birlikdə pərakəndə satışa buraxılan oyuncağın öz qablaşdırılması olmalıdır (Bu qablaşdırmanın ölçüləri uşaq üçün boğulma riski yaratmamalıdır. Plastik oyuncağın qablaşdırılmadan qida məhsulunun qablaşdırılmasından kənarında yerləşdirilməsinə icazə verilir.);

4.4.8. oyuncaq və oyuncağın tərkib hissələri uşağın boğulma riskini istisna etməlidir;

4.4.9. uşağın başını tam örtən, havakeçirməyən materialdan hazırlanmış maskalar və dəbilqələr kifayət qədər havalandırma olmaması səbəbindən boğulma riskini aradan qaldıracaq şəkildə hazırlanmalı və istehsal edilməlidir;

4.4.10. suyun səthində uşağın bədənini dəstəkləmək üçün nəzərdə tutulmuş oyuncaq, hava keçirməməsi üçün kip və möhkəm olacaq şəkildə hazırlanmalı və istehsal olunmalıdır.

4.4.11. uşağın içərisinə sığa biləcəyi və onun üçün qapalı məkanı təmsil edən oyuncaq içəridən rahat açıla bilən çıxış dəliyinə, habelə havalandırma dəlikləri olan səthə malik olmalıdır.

4.4.12. uşağın bədəninin ağırlığını daşımaq və sürülmək üçün nəzərdə tutulmuş oyuncaq (iki təkərli velosipedlər istisna olmaqla) bərk və dayanıqlı olmalıdır. Sərbəst dönmə mexanizmi və ya neytral mövqeli sürət qutusu olan mexaniki və ya elektrikli hərəkətötürücülü oyuncaqlarda əyləc qurğusu olmalıdır. Uşaqların bədən ağırlığını daşımaq və sürülmək üçün nəzərdə tutulan, təkərləri

birbaşa uşağın əli və ya ayağı ilə və ya mexaniki hərəkətötürücü ilə hərəkətə gətirilən oyuncaqların və elektrikli hərəkətötürücü ilə təchiz edilmiş oyuncaqların əyləc qurğusu olmadan istehsalına icazə verilir;

4.4.13. zəncir ötürücülü oyuncaqlar qoruyucu ilə təchiz olunmalıdır;

4.4.14. dəstəkləyici səthlərdə sürüşmənin qarşısını alan elementlər olmalıdır;

4.4.15. uşağın bədəninin ağırlığını daşımaq və sürülmək üçün nəzərdə tutulmayan oyuncaq çevrilməyə qarşı möhkəm və davamlı olmalıdır. Asma yelləncəklər dözümlü olmalı, yelləncəyin oturacağı 3 yaşa qədər olan uşaqların yıxılmasının qarşısını alacaq konstruksiyaya malik olmalıdır;

4.4.16. tətik mexanizminin başlatma qurğusunun köməyi ilə buraxılan, habelə kinetik enerjiyə sahib olan mərmili oyuncaqlarda, mərmə uşağın və ya ona nəzarət edən şəxsin zədələnmə riskini ən aşağı səviyyəyə endirməlidir;

4.4.17. 10 yaşına qədər olan uşaqların quraşdırması üçün nəzərdə tutulan konstruktorların və modellərin lehirlənməsinə icazə verilmir;

4.4.18. İstilik elementləri ilə təchiz edilmiş oyuncaqların istehsalı zamanı aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

1. təmas üçün əlçatan bütün səthlərin temperaturu təmas zamanı yanıqlara səbəb olmamalıdır;

2. infraqırmızı şüalanmanın inteqral axınının intensivlik səviyyəsi bu sənədin 2 nömrəli əlavəsində müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmalıdır;

3. kənarlaşma zamanı yanıqlara və ya digər xəsarətlərə səbəb ola biləcək oyuncaqların tərkibində olan mayelər, buxarlar və ya qazlar (bu kənarlaşdırma oyuncağın funksional istifadəsi üçün qaçılmaz olduğu halda) yüksək temperatur və ya təzyiqə malik olmamalıdır.

4.4.19. vibrasiya mənbəyi olan oyuncaqlarda yerli vibrasiya səviyyəsi və səsli oyuncaqlarda olan səs səviyyəsi bu sənədin 2 nömrəli əlavəsində qeyd olunan tələblərə uyğun olmalıdır.

4.4.20. uşağın ağızı ilə birbaşa təmasda olan çınqırtılı oyuncaqların və digər oyuncaqların səthinin rənglənməsinə və naxışlanmasına icazə verilmir;

4.4.21. stolüstü çap oyuncaqlarında mətn və təsvirlər əsas fona münasibətdə aydın və kontrastlı olmalıdır. Çap etmə prosesi zamanı qurumamış mürəkkəbin və rəqin səthindən digər və ya arxa səthə ötürülməsinə icazə verilmir;

4.4.22. optik oyuncaq uşağın görmə korreksiyası ilə bağlı riski ən aşağı səviyyəyə endirəcək şəkildə hazırlanmalı və istehsal olunmalıdır;

4.4.23. LED işıqlandırmadan istifadə edən oyuncaqlar uşağın görmə qabiliyyətinə mənfi təsir göstərməməli və zərərli şüalanmaya səbəb olmamalıdır;

4.4.24. oyuncaqlarda istənilən növ lazer şüalanma sistemlərindən istifadə edilməməlidir.

4.5. Oyuncaqların alışıma riskinin aradan qaldırılması üçün aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

4.5.1. doldurulmuş yumşaq oyuncaqlar, karnaval kostyumları, karnaval oyuncaqları (saqqal, bıç, parik, tac, maska və.s), habelə uşağın içinə sığa biləcəyi oyuncaqlar alışmaya davamlı olmalıdır;

4.5.2. kimyəvi maddə daxil olan (kimyəvi təcrübələr üçün dəstlərə aidiyyəti olmayan) oyun dəstlərində qarışdırılma zamanı alovlanma bilən, habelə zərərli qazlar və buxarlar əmələ gətirən kimyəvi maddələr və reaktivlər olmamalıdır;

4.5.3. oyuncağın partlama təhlükəsi olmamalı və ya oyuncağın istifadəsi zamanı partlama təhlükəsi yaradacaq tərkib hissələrinə (maddələr, materiallar) malik olmamalıdır.

4.5.4. kimyəvi oyuncaqlar da daxil olmaqla, oyuncaqlarda aşağıdakı maddələr və reaktivlər olmamalıdır;

1. oksidləşdirici maddələrlə birləşmə zamanı, habelə qızdırılma zamanı reaksiya nəticəsində partlayıcı qarışıqlar əmələ gətirə bilən maddə və reaktivlər;

2. alışma və ya partlama təhlükəsi olan buxar və hava qarışıqları əmələ gətirə bilən maddə və reaktivlər.

4.6. Oyuncaqların kimyəvi xassələrinə dair tələblər aşağıdakılardır:

4.6.1. oyuncaqlardan istifadə zamanı kimyəvi maddələrin tənəffüs yollarına, dəriyə, selikli qişalara, gözlərə və ya mədəyə daxil olması nəticəsində sağlamlığa zərər vurma riskini minimum səviyyəyə endirmək lazımdır;

4.6.2. oyuncaqdan zərərli kimyəvi maddələrin köçməsinin və kənarlaşdırılmasının səviyyəsi bu sənədin 2 nömrəli əlavəsində qeyd olunmuş tələblərə uyğun olmalıdır;

4.6.3. kimyəvi maddələr daxil olan (kimyəvi təcrübələr üçün dəstlərə aidiyyəti olmayan) oyuncaqlarda və oyun dəstlərində tərkibi hər bir maddə üçün müəyyən edilmiş maksimum miqdardan artıq olmadığı halda müəyyən miqdarda maddələrin və ya reaktivlərin istifadəsinə icazə verilir.

4.7. Oyuncağın toksikoloji-gigiyenik göstəriciləri, bu sənədin 2 nömrəli əlavəsində müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmalıdır.

4.8. Oyuncaqların elektrikli xassələrinə dair tələblər aşağıdakılardır:

4.8.1. elektrikli oyuncaqda, habelə onun hər hansı hissəsində nominal gərginlik 24 V-dan çox olmamalıdır;

4.8.2. elektrik cərəyanının vurma riskini aradan qaldırmaq üçün oyuncaqların elektrik enerjisi mənbəyi ilə təmasda olan və ya təmasda ola biləcək hissələri, habelə kabellər, məftillər izolyasiya olunmalı və elektrik şoku riskini aradan qaldırmaq məqsədilə mexaniki qorunmalıdır;

4.8.3. radio idarəetmə sistemi ilə təchiz olunan, elektron və elektrik oyuncaqlarının elektrostatik, elektromaqnit və elektrik sahələrinin intensivlik səviyyələri bu sənədin 2 nömrəli əlavəsində müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmalıdır;

4.8.4. uçan oyuncaqlar üçün qaytanlar qeyri-metal tərkibli olmalı və dielektrik xüsusiyyətlərə malik olmalıdır.

4.9. Təbii materiallardan hazırlanmış oyuncaqlara dair radiasiya təhlükəsizliyi göstəriciləri (təbii radionuklidlərin xüsusi effektiv fəaliyyəti), bu sənədin 2 nömrəli əlavəsində müəyyən edilmiş təhlükəsizlik tələblərinə uyğun olmalıdır.

4.10. Oyuncaqlara dair mikrobioloji göstəricilər bu sənədin 2 nömrəli əlavəsində müəyyən edilmiş təhlükəsizlik tələblərinə uyğun olmalıdır.

4.11. Oyuncağa bərkidilməmiş maqnit və maqnit elementlərinin maqnit axınının göstəriciləri $0.5 \text{ Tl}^2 \text{ mm}^2$ -dən çox olmamalı və ya elə ölçüdə olmalıdır ki, tənəffüs yoluna düşməni və boğulmanı istisna etsin.

4.12. Oyuncaqların qablaşdırılmasına dair tələblər aşağıdakılardır:

4.12.1. qablaşdırma uşağın boğulma riskini istisna etməli və təhlükəsiz olmalıdır;

4.12.2. oyuncağın istehlakçı və (və ya) qrup qablaşdırılması olmalıdır;

4.12.3. oyuncağın realizə olunduğu qablaşdırma, habelə isitifadə üçün nəzərdə tutulmuşdursa, belə qablaşdırma oyuncağın tərkib hissəsi hesab olunur. Qablaşdırmanın tətbiq sahəsini istehsalçı müəyyən edir.

4.13. Oyuncaqların etikətlənməsinə dair tələblər aşağıdakılardır:

4.13.1. oyuncaqların etikətlənməsi etibarlı, yoxlanıla bilən, aydın, oxunması asan, baxış və eyniləşdirilmə üçün əlçatan olmalıdır.

4.13.2. etikətlənmə istehsalçı (istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi) və idxalçı tərəfindən həyata keçirilir. Etikətlənmənin yeri və üsulu istehsalçı (istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi) və idxalçı tərəfindən müəyyən edilir.

4.13.3. etikətlənmə aşağıdakı məlumatları özündə ehtiva etməlidir:

1. oyuncağın adı;
2. oyuncağın istehsal olunduğu ölkənin adı;
3. istehsalçının (istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsinin), idxalçının adı, ünvanı və əlaqə vasitələri haqqında məlumatlar;
4. istehsalçının əmtəə nişanı (olduqda);
5. oyuncağın istifadəsi nəzərdə tutulan uşağın minimum yaş həddi və ya uşağın yaş həddini göstərən piktoqram;
6. əsas konstruksiya materialı (3 yaşa qədər uşaqlar üçün) (tətbiq olduqda);
7. oyuncağa qulluq üsulları (tətbiq olduqda);
8. istehsal tarixi (ay, il);
9. xidmət müddəti və ya saxlama müddəti (quraşdırılma zamanı);
10. saxlama şəraiti (zərurət yarandıqda).

4.14. Oyuncağın növündən asılı olaraq etikətlənmədə tamlıq (dəstlər üçün), oyuncağın istismar qaydaları, emal üsulları, oyuncaqla işləyərkən təhlükəsizlik tədbirləri, xəbərdarlıq bildirişləri və montaj təlimatları haqqında məlumatlar göstərilir.

4.15. Xəbərdarlıq məlumatında bu sənədin 3 nömrəli əlavəsinə uyğun olaraq istifadədən əvvəl xüsusi ehtiyat tədbirləri göstərilir.

4.16. Oyuncağın dəstinə daxil olan etikətlənmə və texniki sənədlər Azərbaycan Respublikasının dövlət dilində olmalıdır.

5. Təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğun təmin olunması

5.1. Oyuncaqların bu sənədin tələblərinə uyğunluğu aşağıdakılarla təmin edilir:

5.1.1. bu sənədin 2 nömrəli əlavəsində göstərilən tələblər ilə;

5.1.2. bilavasitə bu sənədin təhlükəsizlik tələbləri ilə (5.1.1-ci yarımbənddə göstərilənlər istisna olmaqla) və ya istinad standartlarının tələbləri ilə.

5.2. Oyuncaqların tədqiq (sınaq) metodları texniki rəqlamentin qəbulu və tətbiqi və malın uyğunluğunun qiymətləndirilməsi prosedurunun həyata keçirilməsi üçün zəruri olan tədqiq (sınaq) və müayinə qayda və metodlarını, habelə nümunələrin götürülməsi qaydalarını ehtiva edən istinad standartlarında müəyyən edilir.

6. Oyuncaqların uyğunluğunun qiymətləndirilməsi

6.1. İstehlak bazarlarına dövriyyəyə buraxılmazdan əvvəl bu sənəddə göstərilən üsulla oyuncaqların uyğunluğu qiymətləndirilməlidir.

6.2. Oyuncaqların bu sənədin tələblərinə uyğunluğun qiymətləndirilməsi sertifikatlaşdırma üsulu ilə aparılır.

6.3. Sertifikatlaşdırma 1s, 2s, 3s sertifikatlaşdırma sxemlərinə uyğun olaraq malın sertifikatlaşdırılmasını aparən qurumlar və (və ya) akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyaları tərəfindən həyata keçirilir.

6.4. Seriyalı istehsal olunan oyuncaqların sertifikatlaşdırılması 1s və 2s sxemlərinə əsasən həyata keçirilir. Sertifikatlaşdırma üçün nümunələrin götürülməsi malın sertifikatlaşdırılmasını aparən qurumlar və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi tərəfindən həyata keçirilir.

6.5. Oyuncaq partiyalarının sertifikatlaşdırılması 3s sertifikatlaşdırma sxeminə uyğun həyata keçirilir. Sertifikatlaşdırma üçün nümunələrin götürülməsi malın sertifikatlaşdırılmasını aparən qurumlar və ya onun adından digər səlahiyyətli şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6.6. İstehsalçı (istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi) və idxalçı oyuncaqların bu sənədin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən aşağıda qeyd olunan sənədlər toplusunu sertifikatlaşdırma orqanına təqdim etməlidir:

6.6.1. oyuncağın hazırlanma sənədi;

6.6.2. oyuncağın standart nümunəsinin rəngli təsviri;

6.6.3. oyuncağın standart nümunəsinin texniki təsvirinin izahı və ya konstruktör sənədlərinin surəti;

6.6.4. xammal, materiallar və komponentlər haqqında məlumat;

6.6.5. istismar sənədləri (olduqda);

6.6.6. istinad standartlarının siyahısı;

6.6.7. idarəetmə sisteminin uyğunluq sertifikatının surəti (sertifikatlaşdırma sxemi 2s).

6.7. Sertifikatlaşdırma orqanı oyuncaqların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə əlaqədar aşağıdakıları edir:

6.7.1. oyuncaqların eyniləşdirilməsini həyata keçirir;

6.7.2. oyuncaq nümunələrinin bu sənədin tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılmasını təşkil edir və sınaq protokollarını təhlil edir;

6.7.3. istehsal obyektinə baxış həyata keçirir (sertifikatlaşdırma sxemi 1s);

6.7.4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 17 iyul tarixli 217 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Uyğunluq sertifikatının və uyğunluq bəyannaməsinin forması, hazırlanması və təqdim edilməsi Qaydaları"na əsasən uyğunluq sertifikatını təqdim edir. Seriyalı istehsal olunan oyuncaqlar üçün uyğunluq sertifikatı (5) ildən çox olmayan müddətə verilir. Mal partiyaları üçün uyğunluq sertifikatının qüvvədə olma müddəti müəyyən edilmir.

6.8. İstehsalçı (istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi), idxalçı aşağıdakıları həyata keçirir:

6.8.1. ölkə bazarında məhsulların dövriyyəsi üçün uyğunluq nişanını tətbiq edir;

6.8.2. uyğunluğun təsdiqi fəaliyyəti yekunlaşdıqdan sonra aşağıdakı sənədlər toplusunu formalaşdırır:

1. bu sənədin 6.6-cı bəndində nəzərdə tutulmuş sənədlər;

2. sınaq protokolları;

3. istehsal obyektinə baxışın nəticələri (sertifikatlaşdırılma sxemi 1s);

4. uyğunluq sertifikatı.

6.9. Sertifikatlaşdırma orqanı sertifikatlaşdırılmış oyuncağın dövri qiymətləndirilməsini aşağıdakı üsullarla həyata keçirir:

6.9.1. nümunələrin akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyasında sınağının aparılması və (və ya) istehsal obyektinə baxış (sertifikatlaşdırma sxemi 1s);

6.9.2. nümunələrin akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında sınağının aparılması və ya idarəetmə sisteminin sertifikatlaşdırılmasını aparan qurumlar tərəfindən oyuncaq istehsalının sertifikatlaşdırılmış idarəetmə sisteminə görə dövri qiymətləndirmənin nəticələrinin təhlilinin aparılması (sertifikatlaşdırma sxemi 2s).

6.10. Oyuncaqların sertifikatlaşdırılması aparılarkən, bu sənədin 5.1.1-ci və 5.1.2-ci yarımbəndlərində göstərilən standartlar siyahısından olan standartlar tətbiq edilmədikdə və ya onlar olmadıqda (sertifikatlaşdırma sxemləri 1s, 2s və 3s):

6.10.1. istehsalçı (istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi), idxalçı sertifikatlaşdırma orqanına oyuncaqların bu sənədin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğu təsdiq edən aşağıdakı sənədlər toplusunu təqdim edir:

1. oyuncağın hazırlanma sənədi (sertifikatlaşdırma sxemləri 1s və 2s);

2. standart oyuncaq nümunələrinin rəngli təsviri;

3. sonstruktur sənədlərinin və ya oyuncağın standart nümunələrinin texniki təsviri;

4. istismar sənədləri (olduqda);

5. xammal, materiallar və komponentlər və onların istehsalçıları və idxalçıları haqqında məlumat (sertifikatlaşdırma sxemləri 1s və 2s);

6. qəbul edilmiş texniki həllərin təsviri və bu sənədin təhlükəsizlik tələblərini təsdiq edən risklərin qiymətləndirilməsi;

7. oyuncaq istehsalının idarəetmə sisteminin uyğunluq sertifikatı (sertifikatlaşdırma sxemi 2s);

8. müqavilə (təchizat müqaviləsi) və ya malı müşayiət edən sənədlər (oyuncaq partiyası üçün) (sertifikatlaşdırma sxemi 3s).

6.11. Sertifikatlaşdırma orqanı aşağıdakı edir:

6.11.1. oyuncaqların eyniləşdirilməsi həyata keçirir;

6.11.2. oyuncaqların bilavasitə bu sənədin təhlükəsizlik tələblərinə uyğun sertifikatlaşdırılmasının həyata keçirilməsi üçün:

1. bu sənədin təhlükəsizlik tələblərinin əsasında sertifikatlaşdırılmış oyuncaqlar üçün spesifik təhlükəsizlik tələblərini müəyyən edir;

2. bu sənədin təhlükəsizlik tələblərinin yerinə yetirilməsini texniki həllərin təhlilini və risklərin qiymətləndirilməsini aparır;

3. bu sənədin 5.2-ci bəndində qeyd olunan standartların siyahısından tədqiq (sınaq) aparılması metodlarını göstərən standartları və ya onlar olmadığı təqdirdə, oyuncaqların konkret təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiqləmək üçün nəzarət, ölçmə və sınaq metodlarını müəyyən edir;

4. oyuncaqların tədqiqinin (sınaqlarının) aparılmasını təşkil edir və tədqiq (sınaq) protokollarının təhlilini aparır;

6.11.3. istehsal obyektinə baxış həyata keçirir (sertifikatlaşdırma sxemi 1s);

6.11.4. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 7 oktyabr tarixli 377 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Uyğunluq sertifikatının forması, uyğunluq nişanından istifadə və verilməsi Qaydaları”na uyğun olaraq uyğunluq sertifikatını təqdim edir. Seriyalı istehsal olunan oyuncaqlar üçün uyğunluq sertifikatı 5 (beş) ildən çox olmayan müddətə verilir, oyuncaq partiyalarına təqdim olunan uyğunluq sertifikatları üçün qüvvədə olma müddəti müəyyən edilmir.

6.12. İstehsalçı (onun səlahiyyətli nümayəndəsi), idxalçı aşağıdakıları həyata keçirir:

6.12.1. istehlak bazarında dövriyyəyə buraxılan oyuncaqların üzərinə uyğunluq nişanı vurulmasını təmin edir;

6.12.2. uyğunluğun təsdiqi fəaliyyəti yekunlaşdıqdan sonra aşağıdakı sənədlər toplusunu formalaşdırır:

1. bu sənədin 6.10.1-ci yarımbəndində nəzərdə tutulmuş sənədlər;

2. sınaq protokolları;

3. istehsal obyektinə baxışın nəticələri (sertifikatlaşdırma sxemi 1s);

4. uyğunluq sertifikatı.

6.13. Sertifikatlaşdırma orqanı sertifikatlaşdırılmış oyuncaqların dövrü qiymətləndirilməsini aşağıdakı üsullarla həyata keçirir:

6.13.1. nümunələrin akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında sınağının aparılması və (və ya) istehsal obyektinə baxışın aparılması ilə (sertifikatlaşdırma sxemi 1s);

6.13.2. nümunələrin akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında sınağının aparılması və ya idarəetmə sisteminin sertifikatlaşdırılmasını aparan qurumlar tərəfindən oyuncaq istehsalının sertifikatlaşdırılmış idarəetmə sisteminə görə dövrü qiymətləndirmənin nəticələrinin təhlilinin aparılması (sertifikatlaşdırma sxemi 2s).

6.14. Oyuncaqların sənədlər toplusu aşağıda göstərilən müddət ərzində Azərbaycan Respublikası ərazisində saxlanılmalıdır:

6.14.1. oyuncaqlar üçün – istehsalçı tərəfindən (istehsalçının təyin etdiyi səlahiyyətli nümayəndə) bu oyuncaqların istehsaldan çıxarılması (dayandırılması) tarixindən ən azı 10 (on) il müddətində;

6.14.2. oyuncaq partiyaları üçün – idxalçı tərəfindən partiyada olan sonuncu məhsulun realizə olunduğu tarixdən ən azı 10 (on) il müddətində.

7. Oyuncaqların istehlak bazarında uyğunluq nişanı ilə nişanlanması

7.1. Oyuncaqların üzərinə uyğunluq nişanının vurulması Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 17 iyul tarixli 216 nömrəli Qərarı ilə təsdiq olunan “Uyğunluq nişanının forması, uyğunluq nişanından istifadə və verilməsi Qaydaları”na uyğun həyata keçirilir.

7.2. Bazarda məhsul dövriyyəsinin uyğunluq nişanı oyuncağın bütün xidmət müddəti ərzində aydın və dəqiq təsviri təmin edən istənilən şəkildə işarə edilir.

7.3. Oyuncaqlar bir neçə hissədən ibarət olduqda uyğunluq nişanı bazarda ayrıca yerləşdirilə bilən hissələrə vurulur.

7.4. Oyuncaqlar Azərbaycan Respublikasında qüvvədə olan və onlara şamil edilən bütün texniki rəqlamentlərin tələblərinə uyğun olduqda və uyğunluq nişanının tətbiqi nəzərdə tutulduqda uyğunluq nişanı ilə nişanlanmalıdır.

8. Tələblərin pozulmasına görə məsuliyyət

8.1. Bu sənədin tələblərini pozan şəxslər Azərbaycan Respublikasının Azərbaycan Respublikasının Cinayət və İnzibati Xətalar məcəllələrinə uyğun məsuliyyət daşıyırlar.

8.2. İstehlak bazarlarında bu sənədin tələblərinə uyğun olmayan mallara qarşı nəzarət tədbirləri İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən aparılır.

1 nömrəli əlavə

**“Oyuncaqların təhlükəsizliyi haqqında milli texniki rəqlament”lə əhatə olunmayan və
oyuncaq sayılmayan malların siyahısı**

- 1) Yolka ağacı bəzəkləri, süni ağaclar və aksesuarları, elektrik çələngləri.
- 2) 14 yaşa qədər uşaqlar üçün nəzərdə tutulmayan kolleksiya məqsədləri üçün miqyaslı modellər.
- 3) Uşaq meydançaları üçün avadanlıqlar.
- 4) İdman avadanlıqları, o cümlədən sualtı avadanlıqlar.
- 5) 14 yaşa qədər uşaqlar üçün nəzərdə tutulmayan folklor və dekorativ kuklalar.
- 6) Ümumi istifadə üçün ictimai yerlərdə quraşdırılmış “peşəkar” oyuncaqlar.
- 7) Oyun avtomatları.
- 8) 500-dən çox parçadan ibarət başsındıran.
- 9) Pnevmatik silahlar.
- 10) Katapultlar və atıcı qurğular.
- 11) Metal başlıqlı atıcı mərmilər
- 12) Oyuncaqla birlikdə təchiz olunmuşlar da daxil olmaqla;
- 13) Oyuncaq üçün şəbəkədən qidalanan transformatorlar, akkumulyatorlu batareyalar üçün şarj cihazları.
- 14) Tərkibində qızdırıcı elementləri olan və böyüklərin nəzarəti altında tədris prosesində istifadə üçün nəzərdə tutulmuş məhsullar.
- 15) Daxili yanma mühərrikləri olan 14 yaşa qədər uşaqlar üçün nəzərdə tutulmuş nəqliyyat vasitələri.
- 16) Buxar mühərrikləri olan oyuncaq avtomobillər.
- 17) Yollarda ümumi istifadə üçün nəzərdə tutulmuş velosipedlər.
- 18) 24 V-dan yuxarı nominal gərginliklərdə işləyən oyunlar və oyuncaqlar.
- 19) Odlu silahların dəqiq surətləri.
- 20) Uşaqlar üçün bijuteriya.
- 21) Üzgüçülük cihazları (məsələn, qollara taxılan şişmə manjetlər).
- 22) Qoruyucu ləvazimatlar (üzgüçülük eynəkləri, gün eynəkləri, velosiped dəbilqələri, skeytbord dəbilqələri).
- 23) Uşağın rezin qaytandan istifadə edərək atdığı uçan oyuncaqlar
- 24) Uzaqlanmamış vəziyyətdə uzunluğu 1200 mm-dən çox olan atıcı yaylar.
- 25) Uşaqlar üçün lateks, rezin və silikon elastomerlərdən hazırlanmış sanitariya məmulatları.

2 nömrəli əlavə

**“Oyuncaqların təhlükəsizliyinə haqqında milli texniki rəqlament”ə dair gigiyenik
təhlükəsizlik tələbləri**

1. Oyuncaqlar üçün təhlükəsizlik tələblərinə daxildir:

1.1. orqanoleptik göstəricilər (qoxu, tam);

1.2. fiziki amillər (səs səviyyəsi, elektrostatik sahənin gücü və səviyyəsi, radiotezlikli elektromaqnit sahəsinin güc səviyyəsi, elektrik sahəsinin güc səviyyəsi, infraqırmızı şüalanmanın inteqral axınının intensivlik səviyyəsi, yerli vibrasiya səviyyəsi, təbii radionuklidlərin xüsusi effektiv fəaliyyəti);

1.3. sanitar-kimyəvi göstəricilər (siyahısı materialın kimyəvi tərkibindən və oyuncaqlardan zərərli kimyəvi maddələrin buraxılma sürətindən asılı olaraq müəyyən edilən model mühitlə zərərli kimyəvi maddələrin miqrasiyası);

1.4. toksikoloji-gigiyenik göstəricilər (selikli qişalarda qıcıqlandırıcı təsir, toksiklik indeksi);

1.5. mikrobioloji göstəricilər.

2. Gigiyenik təhlükəsizlik tələbləri təsdiq edilərkən oyuncağın nəzarət edilən göstəricilərdən hər hansı birinə uyğun olmadığı aşkar olunarsa, belə halda o, uyğun olmayan kimi tanınır və sonrakı tədqiq mərhələsi dayandırılır.

3. Orqanoleptik göstəricilər

3.1. Təbii şəraitdə və sulu ekstraktda oyuncağın qoxusunun intensivliyi 1 yaşa qədər olan uşaqlar üçün 1 baldan artıq, 1 yaşdan yuxarı uşaqlar üçün 2 baldan artıq olmamalıdır. Təbii şəraitdə və sulu ekstraktda 3 yaşdan yuxarı uşaqlar üçün olan oyuncağın qoxusunun intensivliyi 2 baldan yuxarı olmamalıdır.

3.2. 3 yaşa qədər olan uşaqların ağız boşluğu ilə təmasda olan oyuncaqların dad intensivliyi 1 baldan çox olmamalıdır.

4. Fiziki amillər:

4.1. Səsli oyuncaqlar aşağıdakı tələblərə cavab verməlidir:

İdman oyunları üçün olan model oyuncaqlar istisna olmaqla, oyuncaqların ekvivalent səs səviyyəsi aşağıdakı kimi olmalıdır:

4.1.1. 3 yaşına qədər olan uşaqlar üçün – 60 dba-dan çox olmayaraq;

4.1.2. 3 yaşından 6 yaşına qədər olan uşaqlar üçün – 65 dba-dən çox olmayaraq;

4.1.3. 6 yaşından yuxarı olan uşaqlar üçün – 70 dba-dən çox olmayaraq;

4.2. impuls səsi yayan oyuncaqlar istisna olmaqla, açıq havada oynamaq üçün nəzərdə tutulan oyuncaqların ekvivalent səs səviyyəsi 75 dba-dən çox olmamalıdır.

4.3. oyuncağın maksimal səs səviyyəsi aşağıdakılar kimi olmalıdır:

4.3.1. 3 yaşına qədər olan uşaqlar üçün – 70 dba-dan çox olmayaraq;

4.3.2. 3 yaşından 6 yaşına qədər olan uşaqlar üçün – 75 dba-dan çox olmayaraq;

- 4.3.3. 6 yaşından yuxarı olan uşaqlar üçün – 80 dba-dan çox olmayaraq;
- 4.3.4. açıq havada oynamaq üçün oyuncaqların maksimal səs səviyyəsi 85 dba-dan çox olmamalıdır.
- 4.4. impulsu səs yayan oyuncaqların maksimal səs səviyyəsi 90 dba-dan çox olmamalıdır.
- 4.5. oyuncaqların səthində elektrostatik sahənin güc səviyyəsi 15 kv/m-dən yuxarı olmamalıdır.
- 4.5. radio idarəetmə ilə idarə olunan elektron və elektrotexniki oyuncaqların elektromaqnit sahəsinin gərginlik səviyyəsi 0,3 – 300 khz tezlik diapazonunda 25 V/m-dən, 0,3 – 3 mhz tezlik diapazonunda 15 V/m-dən, 3-30 mhz tezlik diapazonunda 10 V/m-dən, 30-300 mhz tezlik diapazonunda 3 V/m-dən, 0.3-300 gqz tezlik diapazonunda 10 mkvt/sm² -dən artıq olmamalıdır.
- 4.6. oyuncağın yaratdığı sənaye tezliyi cərəyanının (50 Hz) elektrik sahəsinin güc səviyyəsi 0,5 kv/m-dən çox olmamalıdır.
- 4.7. infraqırmızı şüalanmanın inteqral axınının intensivlik səviyyəsi 100 Vt/m-dən çox olmamalıdır.
- 4.8. vibrasiya mənbəyi olan oyuncaqlarda yerli vibrasiya səviyyələri 31,5 Hz-də 69 db-dən, 63 Hz-də 75 db-dən, 125 Hz-də 81 db-dən, 250 Hz-də 87db-dən, 500 Hz-də 93 db-dən 1000 Hz-də 99 db-dən 8 Hz və 16 Hz oktava zolaqlarının orta həndəsi tezliyi 63 db-dən çox olmamalıdır.
- 4.9. Oyun dəstlərinə, uşaq yaradıcılığı üçün dəstlərə daxil olan təbii materiallarda və onlardan hazırlanmış məmulatlarda təbii radionuklidlərin xüsusi effektiv aktivliyi 370 Bq/kq-dan çox olmamalıdır.
5. Sanitar-kimyəvi göstəricilər
- 5.1. oyuncaqlardan model mühitə (su, hava) zərərli kimyəvi maddələrin miqrasiya səviyyəsi Cədvəl 1-də göstərilən normalardan artıq olmamalıdır.

Cədvəl 1.

Oyuncaqlar üçün sanitar və kimyəvi göstəricilər

Materialların, məhsulların adı	Zərərli maddənin müəyyən edilmiş adı	Köçmə səviyyəsi	
		Su mühiti (mq/dm ³), artıq olmayan	Hava mühiti (mq/m ³), artıq olmayan
Akrilonitril bütadien stirol plastikləri (ABS plastikləri)	- metilstirol	0,1	0,04
	Akrilonitril	0,02	0,03
	Benzaldehyd	0,003	0,04
	Benzol	0,01	0,1
	Ksilenlər (izomerlərin qarışığı)	0,05	0,2
	Stirol	0,01	0,002
	Toluol	0,5	0,6

	Etilbenzol	0,01	0,02
Stirolun polistirol və sopolimerləri	Akrilonitril	0,02	0,03
	Asetaldehid	0,2	0,01
	Aseton	0,1	0,35
	Benzaldehid	0,003	0,04
	Benzol	0,01	0,1
	Butadien	0,05	1,0
	Ksilenlər (izomerlərin qarışığı)	0,05	0,2
	Kumol (izopropilbenzol)	0,1	0,014
	Metil metakrilat	0,25	0,01
	Butil spirti	0,5	0,1
	Metil spirti	0,2	0,5
	Stirol	0,01	0,002
	Toluol	0,5	0,6
	Formaldehid	0,1	0,003*
	* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.		
	Etilbenzo	0,01	0,02
Poliolefin əsaslı materillər	Asetaldehid	0,2	0,01
	Aseton	0,1	0,35
	Heksan	0,1	-
	Heksen	-	0,085
	Heptan	0,1	-
	Hepten	-	0,065
	Izopropil spirti	0,1	0,6
	Butil spirti	0,5	0,1
	Izobutil spirti	0,5	0,1
	Metil spirti	0,2	0,5
	Propil spirti	0,1	0,3
	Formaldehid	0,1	0,003*
	* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.		
	Etil asetat	0,1	0,1
Vinil asetat əsaslı polimerlər	Asetaldehid	0,2	0,01

Vinil asetat	0,2	0,15
Heksan	0,1	-
Heptan	0,1	-
Formaldehid	0,1	0,003*

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Polivinil-xloridlər	Asetaldehid	0,2	0,01
	Aseton	0,1	0,35
	Benzol	0,01	0,1
	Vinil xlorid	0,01	0,01
	Dibutil ftalat**	Yol verilmir	Yol verilmir

** Sanitar-kimyəvi göstəricilərin monitorinqi üçün istifadəsi təsdiq edilmiş ölçmə üsullarına əsasən bu zərərli maddələrin aşağı aşkarlama həddinə uyğun gələn dəyərlərdən artıq miqdarda olmasına yol verilmir.

Dimetil ftalat	0,3	0,007
Dioktil ftalat	2,0	0,02
Dietil ftalat	3,0	0,01
Butil spirti	0,5	0,1
Izobutil spirti	0,5	0,1
Izopropil spirti	0,1	0,6
Metil spirti	0,2	0,5
Propil spirti	0,1	0,3
Toluol	0,5	0,6
Fenol***	0,05	0,003

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Ümumi fenolların cəmi***	0,1	-
--------------------------	-----	---

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Poliuretanlar	Sink	1,0	-
	Tin	2,0	-
	Asetaldehid	0,2	0,01
	Aseton	0,1	0,35
	Benzol	0,01	0,1
	Butil asetat	0,1	0,1

Izopropil spirti	0,1	0,6
Metil spirti	0,2	0,5
Propil spirti	0,1	0,3
Toluol	0,5	0,6
Formaldehid	0,1	0,003*

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Etil asetat	0,1	0,1
Etilen qlikol	1,0	1,0
Poliamidlər		
Benzol	0,01	0,1
Heksametilendiamin	0,01	0,001
E-kaprolaktam	0,5	0,06
Metil spirti	0,2	0,5
Fenol***	0,05	0,003

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Ümumi fenolların cəmi***	0,1	-
--------------------------	-----	---

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Poliakrilat	Akrilonitril	0,02	0,03
	Heksan	0,1	-
	Heptan	0,1	-
	Metil metakrilat	0,25	0,01
Polyefir əsaslı materiallar	Asetaldehid	0,2	0,01
	Aseton	0,1	0,35
	Metil asetat	0,1	0,07
	Metil spirti	0,2	0,5
	Propil spirti	0,1	0,3
	Fenol***	0,05	0,003

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Ümumi fenolların cəmi***	0,1	-
--------------------------	-----	---

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Formaldehid	0,1	0,003*
-------------	-----	--------

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Polietilen tereftalat Və tereftalik turşuya əsaslanan kopolimerlər	Asetaldehid	0,2	0,01
	Aseton	0,1	0,35
	Dimetil tereftalat	1,5	0,01
	Butil spirti	0,5	0,1
	Izobutil spirti	0,5	0,1
	Metil spirti	0,2	0,5
	Formaldehid	0,1	0,003*

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Polikarbonat	Etilen qlikol	1,0	1,0
	Difinellolpropan	0,01	0,04
	Metilen xlorid	7,5	-
	Fenol***	0,05	0,003

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Ümumi fenolların cəmi***	0,1	-
-----------------------------	-----	---

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Fenoplastiklər və aminoplastlar	Xlorbenzol	0,02	0,1
	Asetaldehid	0,2	0,01
	Fenol***	0,05	0,003

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Ümumi fenolların cəmi***	0,1	-
-----------------------------	-----	---

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Formaldehid	0,1	0,003*
-------------	-----	--------

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Epoksi qətranına əsaslanan polimer materiallar	Asetaldehid	0,2	0,01
	Fenol***	0,05	0,003
	Ümumi fenolların cəmi***	0,1	-

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Formaldehid	0,1	0,003*
-------------	-----	--------

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Parafinlər və mumlar	Epiklorohidrin	0,1	0,2
	Asetaldehid	0,2	0,01
	Aseton	0,1	0,35
	Benzopiren**	Yol verilmir	Yol verilmir

** Sanitar-kimyəvi göstəricilərin monitorinqi üçün istifadəsi təsdiq edilmiş ölçmə üsullarına əsasən bu zərərli maddələrin aşağı aşkarlama həddinə uyğun gələn dəyərlərdən artıq miqdarda olmasına yol verilmir.

Heksan	0,1	-
Heptan	0,1	-
Butil spirti	0,5	0,1
Metil spirti	0,2	0,5
Toluol	0,5	0,6
Formaldehid	0,1	0,003*

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Rezin-lateks kompozisiyaları	Agidol 2	2,0	-
	Agidol 40	1,0	-
	Akrilonitril	0,02	0,03
	Altax	0,4	-
	Asetofenon	0,1	0,003
	Benzopiren**	Yol verilmir	Yol verilmir

** Sanitar-kimyəvi göstəricilərin monitorinqi üçün istifadəsi təsdiq edilmiş ölçmə üsullarına əsasən bu zərərli maddələrin aşağı aşkarlama həddinə uyğun gələn dəyərlərdən artıq miqdarda olmasına yol verilmir.

Vulkatit (etilfenil ditio-Sink karbamat)	1,0	
Sink dimetilditiokarbamat (simat)	0,6	-
Sink dietilditiokarbamat (etil simat)	0,5	-
Dimetil ftalat	0,3	0,007
Dibutil ftalat**	Yol verilmir	Yol verilmir

** Sanitar-kimyəvi göstəricilərin monitorinqi üçün istifadəsi təsdiq edilmiş ölçmə üsullarına əsasən bu zərərli maddələrin aşağı aşkarlama həddinə uyğun gələn dəyərlərdən artıq miqdarda olmasına yol verilmir.

Dioktil ftalat	2,0	0,02
Dietil ftalat	3,0	0,01
Difenilquanidin	0,5	-
Kaptaks (2-merkaptobenztiazol)	0,4	-
Stirol (vinilbenzol)	0,01	0,002
Sulfenamid C (sikloheksil-2-benztiazolsulfenamid)	0,4	-
Tiuram D (tetrametiltiuram disulfid)	0,5	-
Tiuram E (tetraetiltiuram disulfid)	0,5	-
Sink	1,0	-

Silikonlar

Asetaldehid	0,2	0,01
Benzol	0,01	0,1
Butil spirti	0,5	0,1
Metil spirti	0,2	0,5
Fenol***	0,05	0,003

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Ümumi fenolların cəmi***	0,1	-
--------------------------	-----	---

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Formaldehid	0,1	0,003*
-------------	-----	--------

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Kağız, karton

Asetaldehid	0,2	0,01
Aseton	0,1	0,35
Benzol	0,01	0,1
Butil asetat	0,1	0,1
Ksilen (izomerlərin qarışığı)	0,05	0,2
Butil spirti	0,5	0,1
Izobutil spirti	0,2	0,5
Metil spirti	0,1	0,6
Izopropil spirti	0,5	0,6
Toluol	0,1	0,003*
Formaldehid	0,1	0,1

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Etil asetat	0,1	0,1
Sink	1,0	-

Oduacaq

Asetaldehid	0,2	0,01
Butil spirti	0,5	0,1
Izobutil spirti	0,5	0,1
Metil spirti	0,2	0,5
Izopropil spirti	0,1	0,6
Fenol***	0,05	0,003

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Ümumi fenolların cəmi***	0,1	-
--------------------------	-----	---

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Formaldehid	0,1	0,003*
-------------	-----	--------

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Keramika, şüşə	Alüminium	0,5	-
	Bor	0,5	-
	Sink	1,0	-
	Titan	0,1	-
Süni xəz, tekstil Materiallar	Akrilonitril	0,02	0,03
	Aseton	0,1	0,35
	Benzol	0,01	0,1
	Vinil asetat	0,2	0,15
	Metil spirti	0,2	0,5
	Toluol	0,5	0,6
	Fenol***	0,05	0,003

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Ümumi fenolların cəmi***	0,1	-
--------------------------	-----	---

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

Formaldehid	50 mq/q	0,003*
-------------	---------	--------

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Boylar, karandaşlar, flomasterlər, quaş, plastilin və s Oxşar məhsullar	Fenol***	0,05	0,003
	Ümumi fenolların cəmi***	0,1	-
	Formaldehid	0,1	0,003*

*** Göstəricilər dəyişdirilə bilər.

* Norma atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan verilir.

Polad	Dəmir	0,3	-
	Manqan	0,1	-
	Ümumi xrom	0,1	-
	Nikel	0,1	-
	Mis	1,0	-
Qalaylı bürüncləri	Mis	1,0	
	Sink	1,0	
	Nikel	0,1	
	Qalay	2,0	
	Qurğuşun	0,03	
Alüminium ərintiləri	Alüminium	0,5	
	Manqan	0,1	
	Dəmir	0,3	
	Mis	1,0	
	Sink	1,0	
Qurğuşun-gümüş ərintiləri	Aparıcı	0,03	
	Kadmium	0,001	
	Gümüş	0,05	
Deri və xəz	Xrom (VI)	3,0	-

Qeyd

1. Sanitar-kimyəvi tədqiqatlar aparılarkən distillə edilmiş su əsas model mühitidir.

2. Doldurulmuş yumşaq oyuncaqlardan, taxta oyuncaqlardan, 3 yaşdan yuxarı uşaqlar üçün nəzərdə tutulmuş kağız və kartondan hazırlanmış oyuncaqlardan, kuklalar üçün paltarlardan, uşağı yerindən oynatmaq üçün nəzərdə tutulmuş və içərisində uşaq olan və ya daşıyan iri ölçülü oyuncaqlardan zərərli kimyəvi maddələrin miqراسiyası yalnız hava modeli mühitində müəyyən edilir.

5.2. barmaqların tətbiq olunması ilə formalaşan kütlə və boyalar istisna olmaqla, hər hansısa oyuncaq materialının 1 kq tərkibində olan zərərli kimyəvi maddələrin model mühitinə (xlorid turşusu) atılması aşağıdakı normalardan artıq olmamalıdır:

Sürmə - 60 mq;

Xrom - 60 mq;

Qurğuşun - 90 mq;

Mərgümüş - 25 mq;

Civə - 60 mq;

Barium - 1000 mq;

Kadmium - 75 mq;

Selenium - 500 mq.

5.3. 1 kq qəlib kütləsinin və barmaqlarla tətbiq olunan boyaların tərkibində olan model mühitə (xlorid turşusu) zərərli kimyəvi maddələrin buraxılması aşağıdakı normalardan çox olmamalıdır:

Sürmə - 60 mq;

Xrom - 25 mq;

Mərgümüş - 25 mq;

Qurğuşun - 90 mq;

Barium - 250 mq;

Civə - 25 mq;

Kadmium – 50 mq;

Selenium - 500 mq.

6. Toksikoloji göstəricilər.

6.1. 3 yaşa qədər uşaqlar üçün nəzərdə tutulmuş oyuncaqlar, həmçinin uşağın ağız boşluğu ilə funksional təmasda olan oyuncaqlar selikli qişalara qıcıqlandırıcı təsir göstərməməlidir.

6.2. Oyuncaqlar yerli dəri qıcıqlandırıcı təsire malik olmamalıdır və ya su mühitində (distillə edilmiş mühit) müəyyən edilmiş oyuncaqların toksiklik indeksi 70-dən 120 %-dək, havada isə 80-dən 120%-dək olmalıdır.

7. Mikrobioloji göstəricilər.

7.1. Oyuncaqların mikrobioloji göstəriciləri 2 nömrəli Cədvəldə göstərilənlərə uyğun olmalıdır.

Cədvəl 2.

Oyuncaqların mikrobioloji göstəriciləri

Oyuncaqların adı	Mikroorqanizmlərin ümumi sayı Orqanizmlər (mezofillər, aeroblar və fakultativ anaeroblar), CFU*	Oyuncaqlarda maya, mayaya-bənzər, kif göbələkləri, 1qr-da (1 sm ² , 1 sm ³) o	Oyuncaqlarda enterobakteriyalar ailəsinin bakteriyaları 1 qr-da (1 sm ² , 1 sm ³)	Oyuncaqlarda patogen stafilocoklar, 1 qr-da (1 sm ² , 1 sm ³)	Oyuncaqlarda patogen stafilocoklar, 1 qr-da (1 sm ² , 1 sm ³)
------------------	--	--	--	--	--

1 yaşa qədər olan uşaqlar üçün plomblu, kütlələr və boyalardan formalaşdırılmış, barmaqların tətbiqi olunduğu oyuncaqlar.	10-dan çox olmayaraq	Yoxdur	Yoxdur	Yoxdur	Yoxdur
---	----------------------	--------	--------	--------	--------

“Oyuncaqların təhlükəsizliyi haqqında milli texniki rəqlament”ə

3 nömrəli əlavə

“Oyuncaqların təhlükəsizliyi haqqında milli texniki rəqlament”ə uyğun olaraq oyuncaqlardan istifadə zamanı daha yüksək təhlükə yarada biləcək təhlükələrə və görülən tədbirlərə dair məlumat tələbləri

1. Uşaqlara və/və ya onlara nəzarət edən şəxslərə daha böyük təhlükə yarada biləcək oyuncaqlar istifadə zamanı yarana bilən təhlükə və tədbirlər haqqında məlumatlarla müşayiət olunmalıdır. 3 yaşa qədər uşaqlar üçün nəzərdə tutulmayan oyuncaqlar yaş qrupunu göstərən xəbərdaredici yaş qrupu qrafiki ilə işarələnməlidir. Şerti qrafik təsvir şəkil 1-də verilmişdir.



Şəkil 1.

Qrafik təyinatının elementləri aşağıdakılarla yerinə yetirilməlidir:

- dairəvi və kəsişən xətlər - qırmızı və ya qara rəngdə;
- dairənin fonu – ağ rəngdə;
- oyuncağın nəzərdə tutulmadığı yaş qrupu və kontur üzləri – qara rəngdə.

Şerti qrafik simvolun minimum diametri 10 mm-dən az olmamalıdır.

2. Çarxı olan yelləncəklərin, sürüşmələrin, halqaların, trapesiyaların, kanatların və oxşar məqsədlər üçün olan oyuncaqların asılması üçün istismar sənədlərində düzgün yığılmadıqda və saxlandıqda təhlükə yarada bilən komponentləri göstərən quraşdırma tələbləri olmalıdır.

3. Funksional oyuncağın və ya onun qablaşdırılmasının üzərində - **“Diqqət! Yalnız böyüklərin birbaşa nəzarəti altında istifadə edin”** olan xəbərdarlıq yazısı olmalıdır.

Oyuncağın istismar sənədlərində istifadəçiləri risk altına qoya biləcək məsələlərə əməl edilməməsinə dair ehtiyat tədbirləri və təlimatları olmalıdır.

İstismar sənədlərində oyuncaqların uşaqlar üçün əlçatmaz yerdə saxlanmasına dair göstərişlər olmalıdır.

4. Kimyəvi oyuncağın tərkibində təhlükəli maddələr və reaktivlər göstərilən istismar sənədlərində onlardan istifadənin təhlükələri və istifadəçilərin ehtiyat tədbirlərinin görülməsi zərurəti ilə bağlı təlimatlar olmalıdır. İstismar sənədlərində ilkin tibbi yardım və həmçinin yaş həddi ilə bağlı məlumat verilməlidir.

Kimyəvi oyuncağın qablaşdırılmasında – **“Diqqət! Yalnız ... yaşdan yuxarı uşaqlar üçün!”** və **“Yalnız böyüklərin birbaşa nəzarəti altında istifadə edilməlidir!”** yazısı olmalıdır. Yaş həddi istehsalçı tərəfindən müəyyən edilir.

5. Oyuncaq olan qida qablaşdırılmasında xəbərdaredici **“Oyuncaq var”** yazısı olmalıdır.

6. Rolikli konki və skeytbordların oyuncaq kimi realizəsi nəzərdə tutulduqda onları **“Diqqət! Qoruyucu vasitələrdən istifadə etmək tövsiyə olunur!”** yazısı müşayiət etməlidir.

Bu oyuncaqları idarə etmək müəyyən bacarıq tələb edir. İstismar sənədlərində yıxılma və ya toqquşma nəticəsində yaralanmaların qarşısını almaq üçün oyuncaqdan ehtiyatlı istifadə qaydaları, habelə qoruyucu vasitələrin (qoruyucu dəbilqə, əlcək, dizlik, dirsək qoruyucuları və s.) istifadəsinə dair təlimatlar olmalıdır.

7. Su üzərində oyun üçün nəzərdə tutulan oyuncaqlar **"Diqqət! Dayaz suda yalnız böyüklərin nəzarəti altında istifadə edilməlidir!"** yazısı ilə müşayiət olunmalıdır.

8. Funksional maqnitləri olan oyuncaqlar istisna olmaqla, oyuncaqların elektrik və ya elektron hissələrində yerləşən istehlakçı qablaşdırmasında və (və ya) maqnit oyuncaqların istismar sənədlərində aşağıdakı xəbərdarlıq yazısı olmalıdır:

"Xəbərdarlıq! Tərkibində bitişdirilməmiş maqnitlər və maqnit komponentləri var. Yalnız böyüklərin birbaşa nəzarəti altında istifadə edilməlidir. Əgər maqnitlər və ya maqnit komponentləri udularsa, mütləq həkimə müraciət edin."